

KEÇECİ-ZÂDE İZZET MOLLÂ VE GÜLŞEN-İ AŞKI¹

Barış KARACASU*

ÖZET

Keçeci-zâde İzzet Mollâ Osmanlı divan şiirinin son büyük temsilcilerinden biri olarak değerlendirilmiştir. Şairin *Gülşen-i Aşk* adlı eseri ise oldukça kısa bir tasavvufî mesnevidir. Metin boyunca da Mevlevîlik izleri sürülebilir. Mesnevi ile ilgili değerlendirmelerde ise üç konuya vurgu yapılmaktadır: İlkin eserin en önemli özelliği olarak, şairin kendisinin de eserde “başkahraman” olarak ortaya çıkması öne çıkarılır. Daha sonra da eserde Mevlevîlik izleri taşıdığı vurgulanır. Son olarak da Şeyh Gâlib’in *Hüsn ü Aşk*’ına nazire olarak ya da etkisi altında yazıldığı eklenir. Bu makalede *Gülşen-i Aşk*’ın metni ile mesnevi üzerine yapılmış yorumların paylaşılması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Keçeci-zâde İzzet Mollâ, Gülşen-i Aşk, tasavvufî mesnevî, Mevlevîlik

KEÇECİ-ZÂDE İZZET MOLLÂ AND HIS GARDEN OF LOVE

ABSTRACT

Keçeci-zâde İzzet Mollâ is regarded as one of the last representatives of the Ottoman court poetry. And his work *Gülşen-i Aşk* [Garden of Love] is a relatively short mystic mathnawî. The critics of İzzet Mollâ are mainly focusing on three issues in connection with his *Gülşen-i Aşk*: Firstly, they claim that the most important characteristic of the mathnawî is İzzet Mollâ’s being the main character of the story. Secondly, the *Gülşen-i Aşk*

¹ Yayına hazırlanan *Gülşen-i Aşk*’ın metnini okuyup yanlışlarımı düzelteren, önerilerde bulunan Talât Sait Halman, Robert Dankoff ve Ali Emre Özyıldırım’a en kalbi teşekkürlerimi sunarım. Sayelerinde oldukça sorunsuz bir metin ortaya çıktı. Yine de, başta imla ile ilgili seçimler olmak üzere, her türlü sorumluluk bana aittir. Yanlışlarımı, atladığım ya da gözden kaçırdığım şeyleri öğrenmekten de mutluluk duyarım.

* Bilkent Üniversitesi, Türk Edebiyatı Bölümü - bariskaracasu@yahoo.com

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic*
Volume 4/2 Winter 2009

was composed under heavy influence of Mawlawiyya and traces of Mawlawiyya can be followed through the text. Lastly, the mathnawi was written to resemble *Hüsn ü Aşk* [Beauty and Love] of Şeyh Galip or at least *Hüsn ü Aşk* influenced İzzet in writing his own poem. Besides sharing the transcribed text of *Gülşen-i Aşk* this article also aims to summarise the preceding comments on the mathnawi.

Key Words: Keçeci-zâde İzzet Mollâ, Gülşen-i Aşk [Garden of Love], mystic mathnawis, Mawlawiyya

Giriş

Keçeci-zâde İzzet Mollâ [ö. 1829] hemen her kaynakta eski şiirin son büyük temsilcilerinden biri olarak sayılır. Fuad Köprülü, Keçeci-zâde İzzet Mollâ'yı "XIX uncu asrın, Tanzimat'tan evvel yetişen en değerli klâsik şairi" ve "Klâsik nazmın Tanzîmat'dan önceki son üstâdı" [Köprülü 1934: 643 & 647] olarak tanımlamıştır. Hatta cumhuriyet döneminde hazırlanan eski şiir antolojilerinin hepsine alınan sınırlı sayıdaki şairden biridir. Bu dönemde yayımlanan ve antoloji niteliği gösteren on bir derlemenin hepsinde yer alan sekiz şair Fuzûlî, Bâkî, Rûhî-i Bağdadî, Şeyhülislâm Yahyâ, Nâ'ilî-i Kadîm, Nedîm, Şeyh Gâlib ve Keçeci-zâde İzzet Mollâ'dır. Üstelik kimi antoloji hazırlayıcıları son şair olarak Keçeci-zâde İzzet Mollâ'yı seçmişlerdir [Aynur: 79]. Kuşkusuz bu seçimin simgesel bir karşılığı vardır ve İzzet Mollâ'ya özel bir değer yüklendiğini göstermektedir.² Yine de Hatice Aynur'un konuyla ilgili şu yorumunu da burada anmak gerekir:

...19. yüzyılın son klasik antolojisi sayabileceğimiz Mir Nazîf'in müntehabâtında Keçecizâde 'İzzet doksan gazeliyle en beğenilen ve önemsenen şair konumunu Cumhuriyet dönemi antolojilerinin hepsinde yer alarak sürdürür. Ancak, bütün antolojilerde ya da en azından beş antolojide tekrarlanan bir şiiri yoktur. Şair olarak vazgeçilmez olmakla birlikte aynı duruma ulaşmış şiiri bulunmamaktadır. [Aynur: 81]

² Bu simgesel değer ne olduğunu şu biçimde özetlemek olanaklıdır:

Antolojiler, derleyicilerin belli dönemlerde nelerin derlenmeye layık olduğunu düşündüklerini gösterdiklerinden, kanon hakkında yapılacak araştırmalar için önemli birer kaynaktırlar. Bir antoloji, belli bir dönemin, çeşitli nedenlerle antolojiyi hazırlayan kişinin dikkatini çeken, kanona dahil olan metinlerini yansıtır... Bir metnin antolojiye dahil edilmesi tabii ki o metnin kanonlaşacağına garanti değildir. Bu yüzden antolojiler başlangıç aşamasında, tanınmış metinleri bünyelerine dahil ederek kanonu yansıtır. Basıldıkları zamansa edebiyat söylemine girerek kanonun (yeniden) oluşumunda rol alan önemli faillerden biri haline gelirler. [Jusdanis: 105]

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/2 Winter 2009

Kendisine verilen bu öneme karşın Keçeci-zâde İzzet Mollâ ile ilgili ya da onun yapıtları üzerine yalnızca üç kitap yayımlanmıştır.³ Üstelik bu yayınlar görece geç dönem yayınlardır. Bunlardan ilki İbrahim Bülbül'ün 1989 yılında çıkan ve yüksek lisans tezine dayanan *Keçecizâde İzzet Mollâ* kitabıdır.⁴ İkinci yayın ise yıllar sonra İzzet Mollâ'nın *Bahâr-ı Efkâr*'ının Ozan Yılmaz ve Ömür Ceylan tarafından neşridir.⁵ Son yayın ise aynı kişilerin yayıma hazırladığı *Mihnet-Keşân*'dır.

Keçeci-zâde İzzet Mollâ'nın bu iki eser dışında, iki manzum eseri daha bulunmaktadır. Bunlardan biri geç dönem şiirlerini içeren ve *Hazân-ı Asâr* adını verdiği divanıdır. Sonuncusu ise bu yazıya konu olan 1227 yılında yazdığı *Gülşen-i Aşk* adlı kısa tasavvufî mesnevîsidir.⁶

***Gülşen-i Aşk* Nüshaları**

Gülşen-i Aşk'ın -belirleyebildiğim kadarı ile- üçü yazma, biri taşbaskısı, biri de basma olmak üzere beş nüshası bulunmaktadır.

Süleymaniye Kütüphanesi, Halet Efendi Nüshası [h]

³ Bu kitapların dışında, Ali Emre Özyıldırım *Mihnet-Keşân* üzerine Ebubekir Sıddık Şahin de *Bahâr-ı Efkâr* ile *Hazân-ı Asâr* üzerine doktora tezi hazırlamışlardır. Ayrıca Ramazan Korkmaz'ın da yüksek lisans tezi olarak hazırladığı *Mihnet-Keşân* üzerine bir incelemesi bulunuyor. Derya Tüzin'in de karma-melez bir geçiş dönemi eseri olarak değerlendirdiği *Mihnet-Keşân* üzerine yüksek lisans çalışması var.

Makale yayıma hazırlanırken kitapların sayısı dörde yükselmiştir: Ali Emre Özyıldırım'ın doktora tezi, küçük değişikliklerle Harvard Üniversitesi'nin *Sources of Oriental Languages and Literatures* dizisinden 2 cilt olarak çıkmıştır.

⁴ Kitap ile ilgili uzun uzadıya konuşmaya gerek olduğunu sanmıyorum. Kitabın yayımlanmasından sonra Abdülkadir Gürer oldukça ayrıntılı bir eleştiri yayımlamıştır. Gürer'in kendi sözleri ile kitabı şu biçimde değerlendirmek olanaklı:

Hayatının büyük kısmı "mihnet"lerle geçen İzzet Molla'nın çektiği mihnetlerin adeta ölümünden sonra da yakasını bırakmadığını ispatlamak istercesine yayımlanan bu kitaptaki... [Gürer: 189]

⁵ Bu yayın da oldukça ayrıntılı bir biçimde Ali Emre Özyıldırım tarafından eleştirilmiştir. Özyıldırım, "İzzet Molla'nın hazana dönen baharı: *Bahâr-ı Efkâr*'ın popüler neşri üzerine" başlıklı yazısında kendilerini en hafif tabiri ile sorumsuzlukla itham ediyor. Özyıldırım'ın eleştirilerine Ozan Yılmaz da oldukça sert bir yazı ile yanıt vermiştir. Ali Birinci de Yılmaz ve Ceylan'ın neşri ile ilgili eleştirel görüşlerini bir yazısında kısaca dile getirmiştir. [Birinci: 86]

⁶ Burada Keçeci-zâde İzzet Mollâ'nın yaşamına ilişkin bilgi vermeyi gerekli görmüyorum. Bu türden bilgiler ve bu bilgilere ilişkin tartışmalar İzzet Mollâ'yla ilgili diğer kitaplarda, tezlerde ya da makalelerde bulunabilir.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/2 Winter 2009*

Halet Efendi 718'e kayıtlı yazma, 10 varaktır. Yazma, kurt yeniklidir. Her sayfada 19 satır vardır. Yazmanın boyutları, 225mm x 115mm'dir. Nazif-zâde Ahmed Hamîd'in çekimlediği başlığı tezhipli, meşin cilt içindeki ta'lik yazılı metin, 145mm x 62mm çerçeve içindedir.

Yazmanın mikrofilmi Milli Kütüphane'de bulunmaktadır.

İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi Nüshası [ü]

Üniversite Kütüphanesi'nde Türkçe 3604'e kayıtlı yazmanın başlığı tezhiplidir ve meşin cilt içindedir. Kırmızı cetvelli, ta'lik yazılı metnin başlıkları da kırmızıdır. Her sayfada 17 satır vardır ve toplam 11 varaktır.

Edirne İl Halk Kütüphanesi Nüshası [e]

Ali Emre Özyıldırım'ın doktora tezinde verdiği bilgilere göre⁷, Edirne İl Halk Kütüphanesi'nde 2209 numaraya kayıtlı bir nüsha daha bulunmaktadır. Nüshayı şu an için göremediğimden bilgi veremiyorum.

Taşbaskısı [l]

Gülşen-i Aşk ilk olarak H. 1264 yılında "Litografya Dest-gâhında" basılmıştır. Metnin sonunda ketebe kaydında şu açıklama bulunmaktadır:

bülbül-i mevzUn-nevA-yı gül-sitAn-ı
belAGat keçeci-zAde mexemmed 'izzet efendi
merxUmuN zAde-i Tab'-ı cihAn-pesendleri olup
gül-şen-i 'aşK nAmıyla müsemmA bulunan işbu
manZUme-i laTİfleri sAye-i sİne-i xazret-i
şAhAnede biN iki yüz altmış beş senesi faSl-ı
rabi'inde litografya dest-gAhında Tab' u temşil
olunmuştur.

taxrîrAt-ı Xariciyye hulefAsından eşref
begin Tab'ına söylediği tArİXdır

baSılıp gül-şen-i 'aşK ehline dem-sAz
oldı

⁷ Özyıldırım, metnin Süleymaniye Kütüphanesi, Darülmecnevi Bölümü'nde 230 numaraya kayıtlı bir yazma nüshanın daha olduğunu söylüyorsa da söz konusu nüsha, taşbaskısı metindir.

Kitap 22 sayfadır ve metin cetvellidir. Her sayfada 17 satır vardır. Bir nüshası Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Kütüphanesi'nde bulunmaktadır.

[İzzet Mollâ. *Gülşen-i Aşk*. İstanbul: Litografya Destgahı, 1264.]

Basma [b]

Metin, ikinci olarak H. 1293 yılında, bu sefer hurufat ile basılmıştır. Süleyman Efendi Matbaası'nda basılan kitabın sonuna, taşbaskısı nüshanın sonundaki ketebe kaydı ufak değişikliklerle konulmuştur:

bülbül-i mevzUn-nevA-yı gülistAn-ı
belAGat keçecizAde mexemmed 'izzet efendi
merxUmuN zAde-i Tab'-ı cihAn-pesendleri olup
gülşen-i 'aŞK nAmıyla müsemmA bulunan işbu
manZUme-i laTİfleri sAye-i sİne-i xazret-i
ŞAhAnede biN iki yüz ToKsan üç senesi
cemAZİÜlAXiriN on beşinde süleymAn efendi
matBa'asında Tab' u temşİl olunmuşdur.

Kitap 16 sayfadır ve metin çerçeve içindedir. Her sayfada 24 satır vardır. Bir nüshası Milli Kütüphane'de bulunmaktadır.

[İzzet Mollâ. *Gülşen-i Aşk*. İstanbul: Süleyman Efendi Matbaası, 1293.]

Nüshalar arasında gözardı edilebilecek çok küçük farklar dışında önemli ayrımlar bulunmamaktadır. Bu farkların da önemli bir bölümü yazımdan kaynaklanmaktadır. Bu bakımdan ve elimizdeki eleştirel bir yayım da olmadığından çıkma ile ayrımları gösterme yolunu tutmadım. Anlamı etkileyebilecek ayrımlar ile beyitlerin sıralanmasındaki değişiklikleri ise belirttim.

Biçim ve Tertip Özellikleri

Gülşen-i Aşk, bir sebab-i te'lif bölümünün olmaması dışında geleneksel mesnevî tertibine uygun olarak yazılmıştır denilebilir. Ne var ki, *Mihnet-Keşân*'da da müstakil bir sebab-i te'lif bölümü bulunmadığı gözönüne alınacak olursa bunun İzzet Mollâ'nın bir seçimi olduğu düşünülebilir.⁸

Bahr-ı cedîdin “fe'ilâtün/mefâ'ilün/fe'ilün” vezni ile yazılan *Gülşen-i Aşk*, besmele ile başlar. Bunun ardından 31 beyitlik bir

⁸ Öte yandan Ebubekir Sıddık Şahin'in bulduğu yarım kalmış *Nâz u Niyâz* mesnevisinin bir “sebab-i te'lif” bölümü bulunmaktadır. [Şahin: 97]

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/2 Winter 2009*

münâcât gelir. Daha sonra “der na't-ı hazret-i fahr-ı kâ'inat” başlığını taşıyan 29 beyitlik bir na't bulunmaktadır. Bu bölüm mi'râc ile karışıktır. Bu iki bölümün ardından “âgâz-ı dâsitân ve tertîb-i bezm-i gülşen-i âşıkân” başlığı ile asıl konuya geçilir. Bu bölümde tekrar eden dizesi “yüri ey kûh-ken amân gidelim” olan muhammes-i mütekerrir biçiminde bir de tardiyye⁹ bulunmaktadır. Eser “hâtîme ve medîha-ı hazret-i pîr” başlıklı hâtîme ile sona erer. Hâtîmenin ardından “târîh-i manzûme li-nâzımıhi mehemmed izzet efendi” başlığını taşıyan ve “fâ'ilâtün/fâ'ilâtün/fâ'ilün” vezniyle yazılmış kıt'a-ı kebîre biçimdeki tarih bulunmaktadır. Tarih beyti ise şu biçimdedir :

oldu tArİXim dıraXt-ı mİve-dAr

dikdi 'izzet gülşen-i 'aşKa nihAl [1227]

Gülşen-i Aşk, tardiyye ve sondaki 5 beyitlik tarih dışında 290 beyitlik kısa bir mesnevîdir. Baştaki 60 beyitlik münâcât ile na't ve sondaki 12 beyitlik hâtîme çıkarılınca ana bölüm 218 beyit ve tardiyyeden oluşmaktadır.

Gülşen-i Aşk Yorumları

Keçeci-zâde İzzet Mollâ'nın *Gülşen-i Aşk*'ı ile ilgili değerlendirmeler, Osman Kavalcı'nın makalesi bir yana konulacak olursa, kısa değinilerdir. Bu değiniler de üç konuya vurgu yapılmaktadır: İlkin eserin en önemli özelliği olarak, şairin kendisinin de eserde “başkahraman” olarak ortaya çıkması öne çıkarılır. Daha sonra da eserde Mevlevîlik izleri taşıdığı vurgulanır. Son olarak da Şeyh Gâlib'in *Hüsn ü Aşk*'ına nazire olarak ya da etkisi altında yazıldığı eklenir. Kuşkusuz bu konuların sıralanışında değişiklikler olabilmektedir.

Döneme ve şaire özel bir değer veren önde gelen edebiyat tarihçilerinin yorumlarına şöyle bir bakmak da bu durumu ortaya çıkaracaktır. Bu yorumlar dışında başka araştırmacıların yaklaşımları da benzer özellikler göstermektedir. Ne var ki hem bu çalışmalar ikincil hem de yapılan yorumlar sınırlı kalmaktadır. Konuya değinen son araştırmacı Kayahan M. Özgül'dür. Özgül, İzzet Mollâ'ya ve *Gülşen-i Aşk*'ta yaptığına bir ilklik atfeder ve bu bakımdan önemser:

Ayak basmamış zemînin bulunması için, Şeyh Galib'in Hüsn ü Aşk'ı beklenecektir. Sonraları İzzet Molla da Gülşen-i Aşk'ında aynı

⁹ Tardiyenin ne olduğuna ilişkin Abdülkadir Gürer'in *Journal Turkish Studies*'in 2008 yılında çıkan 32/I sayılı nüshasında yayımlanan “Tardiyye Bir Nazım Şekli Midir?” başlıklı yazısına bakılabilir.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/2 Winter 2009

meseleye bir başka cebhesinden yanaşacak ve birbirine âşık bir çiftin hikâyesinin anlatıldığı gelenekli mesnevî kurgusu yerine, gül ve bülbül de dahil, bütün mâruf aşk hikâyesi figürlerinin toplandığı bir kadroyu konuşturacaktır...

Gülşen-i Aşk'ın bir diğer yeniliği, bu kadroya şairin de bir figür olarak dahil edilışıdır...

Metnin şairi İzzet Molla, gelenekte rastlanmadık bir biçimde figürleşerek eserinin merkezine oturmaktadır. Ahmed Midhat'ın Müşâhedâtına kadar romanda, Celâl Sâhir'in Beyaz Gölgelerine kadar şiirde emsâli görülmeyecek bir icâd. [Özgül: 149]

Ahmet Hamdi Tanpınar ise şair ve eseri ile ilgili şu tespitlerde bulunur:

Hakikatta hayata bir intihar teşebbüsile giren İzzet Molla'da şahsen yaşanan bir sergüzeşt dâimâ esastır. Yazık ki, eski geleneğe çok sıkı bağlı olan şâir, evvelâ nazmın göreneğinden kurtulamadığı, sonra da hakikaten icad edici bir muhayyiliye sahip olmadığı için eseri yarıda kalmıştır...

Bariz bir Şeyh Galib tesiri altında yazılan bu küçük mesnevîde şâirin bütün eski aşk hikâyelerini, kahramanlarını kendi etrafında bir araya toplaması fikri yeni bir şeydi. Fakat İzzet Molla'nun icad kabiliyeti bu buluşu hakikî bir vision haline getirememiş, Şeyh Galib'in kısa ve hamlesiz bir taklidinde kalmıştır. Diğer taraftan bu küçük mesnevînin mebdelerini, yaşanmış bir ruh hâlinde aldığı âşikârdır. [Tanpınar: 59]

Vasfi Mahir Kocatürk'ün yorumları da benzer bir vadidedir:

Gülşen-i Aşk'ın «Hüsn-ü Aşk» tan mülhem bir eser olduğu gözle görülecek kadar açıktır. Fakat bir Hüsn-ü Aşk naziresi sayılamaz. Şairinde de böyle bir kasıt ve iddia olduğu manzumenin hiçbir yerinde zikredilmemektedir. Teknik kuruluşu, fikir ve sanat zenginliğiyle Hüsn-ü Aşk, muazzam bir şaheser, Gülşen-i Aşk ise büyükçe bir manzumedir. Ne eserdeki ruh, ne de şairdeki dehâ bakımından Hüsn-ü Aşk'la mukayese edilemez. Aralarındaki ilgi sadece bir benzeyiş veya mülhem olmaktan ibarettir. Fakat Molla'nun eseri de kendine göre orijinaldir. Bilhassa kusursuz bütünlüğü, tasannu'suz canlı ifadesi ve yeni edalı duyularıyla Ziya Paşa, Namık Kemal ve Abdülhak Hâmid müjdecilerindedir. [Kocatürk: 593]

Şiirin âdiliğe ve açık saçıklığa çok meylettiği bir devirde gelen İzzet Molla'nun mühim bir hususiyeti de ruhî ve ahlâkî nezahetini muhafaza etmesidir. Sümbülzade Vehbi'ye «Reis-ül Şuarâ»,

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/2 Winter 2009

Süruri'ye «Üstadım» dediği, Vasıf'tan büyük bir takdir ve hürmet [ile] bahsettiği halde bu şairlerde görülen açık-saçıklıklara tenezzül etmemiştir. [Kocatürk: 595]

Bütün bu yorumların dışında eserle ilgili yapılmış tek çalışma¹⁰ Osman Kavalcı'nın makalesidir. Makalede her ne kadar “Ebediliğe inanmayanlar, ebedî eserler vücûda getiremezler” [Kavalcı: 142] gibi konu dışı yorumlar bulunsa da, eserden yapılan alıntılarda aksaklıklara denk gelirse de konuyla ilgili tek derli toplu çalışma olması bakımından önemlidir. Kavalcı'nın yaklaşımını kendi sözleri ile şu biçimde özetlemek olnaklıdır:

Mânâ âlemi sembolündeki bu toplantıda; Mecnûn-Leylâ, Ferhâd-Şirin, Vamık-Azrâ bulunmaktadır. Bunlar, şimdiye kadar bilinen en önemli “Allah Aşk” müntesipleridir... Bilindiği gibi, Leylâ vü Mecnûn, Ferhad u Şirîn, Vâmık u Azrâ mecâzî aşktan, gerçek sevgi olan “Ebedî Aşk”a kavuşmuş ve ölümsüzleşmişlerdir. [Kavalcı: 136]

Yukarıdaki beyitlerde geçen “Kûhken” “Mekteb-i Aşk” “Bî sûtân” “Vâdi-i Gam” önemli sembollerdir. Kûhken, kazma vuran Ferhâd'ı; Mekteb-i Aşk, tekkeyi ve ilim öğrenilen yeri; Bisûtân, beden arzularını ve dünya bağlarını, Vâdi-i Gam ise mâsivâyı anlatmaktadır. [Kavalcı: 138]

Görüldüğü gibi ejerhâ, hayye ve mâr (yılan) insanoğlunun nefsidir. Nefs, devamlı kötülüklerin olmasını arzular. Bu kötü duygulardan kurtulmak oldukça iştir ve devamlı ruh mücadelesi gerekir. Büyük cihat, kötü duygulardan kurtulmaktır. Kin, nefret, gurur, dedikodu, söz taşımak, lüzumsuz konuşmak, tıka-basa yemek, şehvî arzuların hepsi nefisle ilgilidir. Mağara ise dünyadır, dünya bağlarıdır; insanı kasrette oyalayan tamahtır. İnsan, bütün bunlarla uğraşıp, ruhunu bu bağlardan temizlemesi gerekir. bu zorlukların yenilmesi de bir gayeye müstenit olmaya bağlıdır. İzzet Molla, bu kurtuluşu ufuk-gaye olarak “Âh-ı Aşk”a bağlıyor. Âh, kalbin kötülüklerden temizlendikten sonraki yücelik duygusudur. [Kavalcı: 137-138]

Pîr, mürşittir. Burada Mevlânâ'dır. İnsanın kötülüklerden kurtulması için yardımcıdır. Hüsn ü Aşk'da aynı anlamda “Molla-ya

¹⁰ *Gülşen-i Aşk* hakkında sunulmuş bir de bildiri olmakla beraber bu bildiriye dinleme, görme olanağını yakalayamadım. Bu nedenle kapsamı ya da içeriği hakkında bilgim yok.

Sarıkaya, Erdem. “Geleneğin Son Sedalarından Keçecizade İzzet Molla ve *Gülşen-i Aşk*” I. Ulusal Türk Dili ve Edebiyat Öğrenci Kongresi. Kültür Üniversitesi. 11-13 Eylül 2006.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/2 Winter 2009*

Cünûn” vardır. Tasavvufun en önemli karakterlerinden biri olan mürşîd, akılla kalbi bütünleştirmiştir. [Kavalcı: 140]

İzzet Mollâ'nın Mevlevîlikle İlişkisi

İzzet Mollâ'nın Mevlevîlik ile ilişkisinin nasıl başladığı konusu kaynaklarda belirsizdir. Kendisi ile ilgili çalışma yapan hemen herkes, bu ilişkinin belirlenmesini kolaylaştıracak bilgilerin eksikliğinden ya da yetersizliğinden söz eder. Ne var ki İzzet Mollâ, oldukça etkili bir Mevlevîlik ortamına doğmuştur. Zaten edebiyat dünyasında oldukça yaygın olan Mevlevîlik, III. Selîm döneminde Bektaşî etkinliğini kırmak için desteklenmiş, Mevlevîlik'in yaşamın her alanındaki yaygınlığı II. Mahmûd döneminde de etkinliğini sürdürmüştür.

Kaynaklar, İzzet Mollâ'nın Hâlet Çelebi ile tanışmasının Mevlevîlik ile ilişkisinin de başlangıcı olabileceği konusunda neredeyse hemfikirdirler. Ayrıca kendisinin Yenikapı Mevlevî-hânesi postnişinlerinden Abdülbâkî Nâsır Dede'ye intisap etmiş olduğu da bilinmektedir.¹¹ Abdülbâkî Nâsır Dede'nin şeyhliği 1219 yılından 1236 yılına kadar sürmüştür ki İzzet Mollâ'nın kendisine intisabının tam tarihi bilinmemektedir. Ancak Mevlevî-hâne'nin 1236 yılında tamir edilmesi üzerine tarih söylediği vâridir.

Ayrıca babası ile aynı yıl [1214] ölen ve çilesini de Yenikapı Mevlevî-hâne'sinde tamamlayan Şeyh Gâlib ile de tanışıklığı olduğunu -Ali Emre Özyıldırım'ın belirlemesi ile [s. 19]- yine kendi şiirlerinden öğreniyoruz:

Dehânımdan o lezzet gitmedi bin el ayak öptüm

Zaten, ağır Mevlevîlik etkisi ile yazılmış olan *Gülşen-i Aşk* da, Hâlet Efendi ile tanışmalarından yalnızca iki ya da üç yıl sonra yazılmıştır. Bu bakımdan kendisinin Mevlevîlik ile daha önceden bir tanışıklığı bulunduğunu varsaymak çok yanlış olmayacaktır. Mevlevîlik ile ilişkisinin ne kadar derin olduğunu anlamak için ise ilk divanı olan *Bahâr-ı Efkâr*'ın başında “Ta'yîn-i İsm-i Dîvân” bölümüne yazdığı şu sözlere bakmak yeterli olacaktır:

Devlet-i 'Aliyye-i Osmâniyyede (dâmet fî vikâyetü'r-Rabbâniyye)de 'İzzet-mahlas bir nice şâ'ir-i mâhir bu 'İzzet-i zillet-karîne mu'âsır va gayr-mu'âsır 'alâ haddihim nakş-perdâz-ı safha-ı

¹¹ Bu bilgiyi Mehmed Ziyâ'nın *Yenikapı Mevlevihanesi* kitabından öğreniyoruz. Kitabın 190. sayfasındaki 69. çıkmada “Keçeci Zade Fuad Paşa merhumun babası İzzet Molla Yenikapı tekkesi şeyhlerinden Abd-ün-Nâsır Bakî dedeye bağlı (müntesip) idi” denilmektedir. Burada anılan kişi, Fevziye Abdullah Tansel'in haklı olarak “Abdülbâkî Nâsır Dede” olarak andığı kişidir.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/2 Winter 2009*

me'âsir olmuşlardır. Benim anlardan mâ-bihil imtiyâzım ancak Sultânü'l-evliyâ burhânü'l-asfiyâ cenâb-ı Mevlânâ efendimiz hizmetlerinin hâk-rûbî-i âsitân-ı intisâbları olup binâberîn nukte-i gazeliyyât-ı bendegânem nâm-ı nâmî-i hümâyûn ve ba'zı esâmî-i müntesibîn-i feyz-makrûnlarıyla sikke-tırâz-ı iftihâr kılınmıştır. BU mahtûbe-i bî-vesme vü gâze ve mahrûm-ı tutuk-ı zerrîn-şirâzeyi hacle-pirâ-yı istinsâh etmeğe tâlib meşşâtagân-ı ruhsâre-i me'âyib olan hoş-nüvisân zamânededen mes'ûl-i abd-i fakîrdır ki ism-i sâmi-i Hazret-i Pîr ile tamgâ-pezîr-i i'tibâr olmayan nukûd-ı gazeliyyât-ı sâ'irekendi destim ise de bu keckül-i iftikâre idhâl buyurmayalar. [Ömür ve Yılmaz: 52]¹²

Gülşen-i Aşk'ta da doğrudan Mevlevîlik göndermeleri bulunmaktadır. Bir kere İzzet'in karşılaştığı pirin kendi Mevlânâ'dır ve kendini şu sözlerle tanıtır: “benüm ol pîr-i mevlevî-âyîn / rûmda ismimiz **celâleddîn**” [beyit 249] Biraz ilerleyen bölümde ise şu iki beyit ile karşılaşırız:

'aşk1 ben mevlevîden öğrendim
süxan1 meşnevîden öğrendim

meşnevî kim rûmUz-ı Kur`Andır
da'vi-i 'Aş1KAna burhAndır [beyit 282-283]

Metnin pek çok bölümünde de matbah, mihman, vahdet, bang gibi tasavvuf ve Mevlevîlik ile ilgili değişik tabirler kullanılmaktadır. Bu bakımdan metnin Mevlevîlik bağlamında yakın okumasının yapılması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

AYNUR, Hatice. “Cumhuriyet dönemi divan şiiri antolojileri” *Eski Türk edebiyatına modern yaklaşımlar II*. İstanbul: Turkuaz Yayınları, 2008: 58-109.

BİRİNCİ, Ali. “Tarihçilikte Meslek Ahlâkı ve Ahlâksızlığın Tarihçiliği Meselesi” *Muhafazakâr Düşünce* 7 (Kış 2006): 77-108.

¹² Ebubekir Sıddık Şahin, divanda yer alan iki şiirin bunun dışında kaldığını belirlemiştir: “Sözkonusu gazeller, ‘yâ Resûla’llâh’ redifli iki *na't gazeldi* (VII/CDXL, CDXLI). Şair, Hz. Peygamber övgüsüne yer verdiği bu şiirlerde Mevlâna'yı anmayı uygun bulmamış olmalıdır.” [Şahin: 91, çıkma 6]

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/2 Winter 2009

- BÜLBÜL, İbrahim. *Keçecizâde İzzet Molla*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1989.
- CEYLAN, Ömür ve Ozan Yılmaz. *Hazâna Sürgün Bahâr: Keçecizâde İzzet Molla ve Dîvân-ı Bahâr-ı Efkâr*. İstanbul: Sahhaflar Kitap Sarayı, 2005.
- GÜRER, Abdülkadir. "Tardiyye Bir Nazım Şekli Midir?" *Journal of Turkish Studies / Türklük Bilgisi Araştırmaları* 32/I [In Memoriam Şinasi Tekin] (Güz 2008): 241-249.
- GÜRER, Abdülkadir. "Yayın Eleştirisi: Bülbül, İbrahim. *Keçecizâde İzzet Molla*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, 1989." *Türkoloji Dergisi* cilt 9, sayı 1 (1991): 189-195.
- İBRÂHİM NECMÎ. *Târîh-i Edebiyât Dersleri*. İstanbul: Matbaa-ı Amire, 1338.
- İZZET MOLLA. *Gülşen-i Aşk*. İstanbul: Litografya Destgahı, 1264.
- İZZET MOLLA. *Gülşen-i Aşk*. İstanbul: Süleyman Efendi Matbaası, 1293.
- KAVALCI, Osman. "Gülşen-i Aşk'ta Sembolik Karakterler" *Türk Dünyası Araştırmaları Dergisi* 66: 135-142.
- KOCATÜRK, Vasfi Mahir. *Türk Edebiyatı Tarihi*. Ankara: Edebiyat Yayınları, 1964.
- ÖZGÜL, Kayahan. *Dîvan Yolu'ndan Pera'ya Selâmetle*. Ankara: Hece Yayınları, 2006.
- ÖZYILDIRIM, Ali Emre. "İzzet Molla'nın hazana dönen baharı: *Bahâr-ı Efkâr*'ın popüler neşri üzerine" *Virgöl* 102 (Aralık 2006): 32-33.
- ÖZYILDIRIM, Ali Emre. "Kıçeci-zâde İzzet Molla ve *Mihnet Keşân*" 2 vols. Sources of Oriental Languages and Literatures, Turkish Sources. Cambridge, Massachusetts: Harvard University Printing Office, 2009.
- ŞAHİN, Ebubekir Sıddık. "Keçeci-zade İzzet Molla'nın Eserlerinde Mevlevilik ve Şairin Yayınlanmamış Bir Na't-ı Mevlânası" *Türk Kültürü, Edebiyatı ve Sanatında Mavlâna ve Mevlevîlik Ulusal Sempozyumu: Bildiriler*. Konya: Selçuk Üniversitesi Mevlâna Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, 1997: 87-99. [e-kopya: <http://www.mevlana.selcuk.edu.tr/belge/sumam-bildiri/bildiri-pdf/05-Ebubekir%20siddik%20sahin.pdf>]

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/2 Winter 2009*

TANPINAR, Ahmet Hamdi. *Ondokuzuncu Asır Türk Edebiyatı Tarihi*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayını, 1956.

YILMAZ, Ozan. "İzzet Molla, Bilimsel Eleştiri ve Meslek Ahlakına Dair" *Virgöl* 104 (Şubat 2007): 54.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/2 Winter 2009*

gül-şen-i 'aşK li-cenAbi mexemmed izzet

bismillahirrahmAnirrahîm

[fe'ilAtün / mefA'ilün / fe'ilün]

1. ey TarAvet-nümA-yı gül-şen-i 'aşK
vey xarAret-fezA-yı külXan-ı 'aşK
2. cem'-i azdAda KudretiN cArİ
işte dil işte yAr ey bArİ
3. yAre bu baKış1 veren sensin
Ateşe yaKış1 veren sensin
4. Ateş-i sİneden verip mecrA
sensin eşk-i teri eden icrA
5. gül-i dAG1 edersin ey mevlA
eşk-i Ateş-mizAc ile irvA
6. her ne istersen Anı eylersin
beni mehcUr¹³ edip de n'eylersin
7. 'Aş1KıN xAlini bilirsin sen
ezelİ 'aşK nUr-ı **axmedden**
8. 'aşKı ma'şUK u 'Aş1Ka¹⁴ ta'lîm
eyleyen sensin ey XudA-yı 'alîm
9. zAr eden mübtelAları sensin
yine yA rab devAları sensin
10. ma'ni-i 'aşK xubb-ı žAtıNdır
aGladan güldüren SıfAtıNdır
11. girye-i 'Aş1KAn celAliNdir
Xande-i dil-berAn cemAliNdir
12. yA rab axvAlimiz diğeri-gÜndür¹⁵
derdimiz 'ömrümüzden efzUndur

¹³ ü: maxcUb

¹⁴ h: ma'şUK-ı 'Aş1Ka

¹⁵ l & b: diğeri-gÜndür

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/2 Winter 2009*

-
13. yA ilAhî nedir bu Ateş-i 'aşK
anı fehm etmiyor belA-keş-i 'aşK
 14. gerçek Ateş mi başKa bir şey mi
yoXsa cAm-ı ezeldeki mey mi
 15. yaKdı yandırdı XAnedAnımızı
ölelim al ilAhî cAnımızı
 16. mebxas-ı 'aşKı eyleyip düşvAr
imtixAn etdiN anları ey yAr
 17. kimi **leyLA** dedi kimi mevLA
lafZı diGer me`Ali bir ma'nA
 18. kimisi dUşuna alıp tişe
hedm-i kuh-sArı eyledi pişe
 19. kimi bülbül gibi fiGAN etdi
kimisi derdini nihAn etdi
 20. kimi zincire girdi şîr gibi
kimi SaxrAya düşdü tîr gibi
 21. kimi mey-XAnede şarAb-AşAm
kimi XUn-ı cigerle mest-i müdAm
 22. kimi virAnelerde SaKlandı
'aşK o dîvAnelerde SaKlandı
 23. kimi aGlar kimi güler yA rab
ne bu mAtem nedir bu şevK u Tarab
 24. yA ilAhî be-xaKK-ı xazret-i **Kays**
be-türAb-ı siyah-ı türbet-i **Kays**
 25. yA ilAhî be-xaKK-ı mihr ü vefA
be-XarAbî-i **vAmıK** u '**ažrA**
 26. be-sirişk-i dü çeşm-i Xun-efşAn
be-fiGAN-kArî-i dil-i nAlAn
 27. dil-XarAbım ilAhî ma'mUr et
ki yaKarsan da gAhi ma'mUr et
-

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/2 Winter 2009*

28. 'AşıkAnıN belAsı xürmetine
dil-berAnıN cefAsı xürmetine
29. beni zAr etdigiN gibi şAd et
yıkdıGıN XAnedAnı AbAd et
30. beni pervAne yAri şem' eyle
yaKmadan Ateş ile cem' eyle
31. her ne eylersen eyle yA **allah**
baNa çekdirme hicr-i yAr ile Ah

der na't-ı

Xazret-i faXr-ı kA`inat¹⁶

32. ey cilA`-baXş-ı dıde-i 'uşşAK
gözümü görmez etdi dUd-ı firAK
33. sen XudAya XudA saNa 'Aşık
olalı ey muxabbeti SAdık
34. aGlarım hicr-i yAr ile her şeb
sensin **allah** bilir bu xAle sebeb
35. olmasan sen bu 'Alem olmaz idi
bu meserret bu mAtem olmaz idi
36. ba`is-i XilKat-i cihAn sensin
XwAn-ı levlAke mihmAn sensin
37. da'vet etdikde rabb-ı bİ-enbAz
aTlası etdi¹⁷ saNa pAy-endAz
38. raXşına 'arşı etdi seng-i rikAb
Kaldı ol rehde 'aKl-ı kül bİ-tAb
39. na'l-i esbiN düşürdü iki şerer
biri Xurşid oldu biri Kamer
40. KAbe Kavseyn ü Kurb-ı ev ednA

¹⁶ h & ü: der na't-ı xazret-i müfaXXer-i
kA`inat

¹⁷ ü: Kıldı

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/2 Winter 2009*

- žAtına oldu rütbe-i 'ulyA
 41. refref ü cebra`îl ü seb'-TıbAK
 çAr erkAn ü şeş cihetle burAk¹⁸
 42. ber-Taraf oldu gitdi bUD u ne-bUD
 sen idiN bir de xaKK idi mevcUD
 43. mAverA-yı 'uKula 'azm etdiN
 fikre gelmez xuzUra dek gitdiN
 44. şübhesiz vech-i xazretin nURu
 çeşm-i mA-zAGıN oldu manZURu
 45. eylediN xaKK ile nice kelimAt
 derk ede Anı 'aKlımız heyhAt
 46. oldu pAyAn resİde mi'rAcıN
 rAh-ı teblİGe vardı minhAcıN
 47. bu vuKU'Atı xazret-i SıddİK
 cümleden evvel eyledi taSdik
 48. KademiN bUs edince rUy-ı zemİN
 Sanki 'arş-ı berİne oldu KarİN
 49. bulamazlar seniN gibi mihmAn
 etse eflAk xaşra dek devrAn
 50. meded ey şAh-ı xıTTa-ı levlAk
 beni hicrAn u firKat etdi helAk
 51. Kıldı ey 'Aşık-ı XudA-ma'şUK
 nAr-ı xasret derUnumu maxrUK
 52. dİde giryan cigercigim sUZAn
 dilde TufAn vücUdum Ateş-dAn
 53. beni 'aşK-ı mecAzdan Kurtar
 şuGl-ı nAz u niyAzdan Kurtar
 54. 'aşKım eyle resİde-i taxKİK
 olayım 'AşıkAn-ı xaKKA refİK

¹⁸ l & b & ü: çAr erkAn şeş cihetle burAk

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
 and History of Turkish or Turkic
 Volume 4/2 Winter 2009*

55. dAmen-ALUde-i günAhım ben
KorKarım 'AKıbet tebAhım ben
56. rüstem-i nefsim zebUn oldum
çAh-ı 'iSyAnda ser-nigUn oldum
57. bize senden olur meded ey yAr
Gayrıdan yoK ümİdimiz deyyAr
58. bir sözün nezd-i xaKda olmaz iki
mihr birdir şafaKda olmaz iki
59. bizden olsun dürUd-ı nA-ma'dud
rUxuNa ey xabİb-i xayy-ı vedUd
60. ere sUr-ı viSAle axbAbıN
görmeye sUz-ı hicri aSxAbıN

AGAz-ı dAsitAn

ve

tertİb-i bezm-i gül-şen-i 'AşıKAN¹⁹

61. bir sexer-geh şu gül-şen-i devvAr
gül-i Xurşİdi eyledi izhAr
62. nUrdan cAme giydi bAG-ı cihAn
xavz-ı leb-rİz oldu Ayine-dAn
63. Gonce destAr-ı sebzini Sardı
önünü Kaş Kadar açıp yardı
64. TUG-ı şAhİ dikildi Saxraya
Saldı cünd-i şükUfeye sAye
65. çeşm-i ezhAra tAze cAn geldi
leb-i cUda benefşe yan geldi
66. aKdı deryA-yı axDara enhAr
Suya GarK oldu sAye-i eşcAr
67. Kadex-i mey gibi gelip zerrİN

¹⁹ h & ü: AGAz-ı dAsitAn ve tertİb-i bezm-i gül-şen

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/2 Winter 2009*

-
- eyledi bezm-i gül-şeni tezyîn
68. kUh-ı gül-bünde bülbül-i nA-şAd
nAXunun Kıldı tîşe-i **ferhAd**
69. deşt-i gül-şende lAle **Kays** oldu
nAz-ı hicrAn derUnuna Toldu
70. **Kays** u **ferhAd** u **vAmıK** u **'ažrA**
geldi **şirîn** ile ma'an **leyLA**
71. kimi **leyLA** rivAyetin oKudu
kimi **mecnUn** xikAyetin oKudu
72. yine xükm etdi bAGa devlet-i 'aşK
çalınıp TanTanayla nevbet-i 'aşK
73. Soxbet-i 'aşK ile Tolup gül-zAr
etdi AzAr bAG-bAna hezAr
74. dedi kim gitmediN mi şimdiye dek
'izzeti da'vete öpüp el etek
75. söyle bizden selAm o nA-şAde
meclis-i 'aşK olundu AmAde
76. ciger-i **Kays** olup o bezme kebAb
eşk-i **ferhAdı** eyledim mey-i nAb
firistAden-i bAG-bAn
be-'Aşık-ı nAlAn
77. işidip bAG-bAn kelAmı tamAm
semt-i hicr ü firAKa etdi XırAm
78. sUK-ı miXnetde serserî gezdi
aradı Sordu her yeri gezdi
79. Xane-i **'izzeti** bilen diyerek
yorulup gezdi tA ikindiye dek
80. kimisi der ki gitdi SaxrAya
da'vet etmişdi **Kays-ı bî-vAye**
81. kimi der ki zebUn-ı hicrAndır
-

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/2 Winter 2009*

- ToGduGuna daXi peşîmAndır
82. kimi dermiş ki gitdi dünyAdan
Xaberi geldi semt-i 'uKbAdan
83. sUK-i mixnetde bulmayıp gitdi
ToGrı bAzAr-ı derde 'azm itdi
84. semt-i efGANıma şitAb etdi
Koşarak geldi daKK-ı bAb etdi
85. açılıp bAb-ı külbe-i axzAn
Karşı çıkıdı enİN-i Ah u fiGAN
86. Kıldı XuddAm-ı nAle istiKbAl
evde olduGum etdi istidlAl
87. dedi ey mübtelA-yı firKat-i yAr
seni gül-zAra da'vet etdi hezAr
88. Turmayıp bir daKİKa eyle şitAb
muntaZırdır KudUmuNa axbAb
89. cem' olup anda 'Aşık u ma'şUK
şöyle meclis ki mişli nA-mesbUK
90. gelecekdir geceyle pervAne
oturur şem'a²⁰ ile yan yana
91. Kıl 'icAbet Garİb seyrAndır
görmeyenler anı peşîmAndır
92. eyleyip vaSf-ı meclisi tezyİl
bAG-bAn etdi da'veti tekmiL
- pAsuX dAden-i 'Aşık**
be-bAG-bAn
93. dedim ey peyk-i Xoş-nüvİd-i hezAr
görüyorsun ne rütbe za'fım var
94. murG-ı işkeste-bAl-i 'aşKım ben
hicr ile bİ-mecAl-i 'aşKım ben

²⁰ h: şem'a m

95. yArsız bir maxalde ben edemem
başımı kesseler daXi gidemem
96. goncesiz seyr-i gül-sitAn olmaz
yArsız bezm-i 'AşıkAn olmaz
97. neme lAzım benim şukUfe-i ter
baNa sînemdeki bahAr yeter
98. çeşmimiN eşki cUy-bArımdır
her müjem anda şAX-sArımdır
99. n'eyleyim gül-sitAnı yArim yok
gül-şenim var ise hezArım yok
100. var selAm et hezAra Turma hemAn
eylesin Gayri²¹ bendesin mihmAn
101. bAG-bAna verildi böyle cevAb
Saxn-ı gül-şende beklesin axbAb
102. 'andelîbe varınca Kara Xaber
der-'aKab **Kaysa** der ki ey dAder
103. bAri sen git olup berîd-i maKAl
gelsin elbette etmesin ihmAl
104. bezm-i gül-şen Kalırsa '**izzetsiz**
geçer eyyAm-ı neş`e ležžetsiz
105. **Kays** olup 'andelîbe fermAn-ber
cümle 'uşşAKdan getirdi Xaber
106. KAbil-i Soxbet olmayıp **mecnUn**
olmadım Kİl ü KAline meftUn
AmedAn-ı ferhAd
berAy-ı da'vet-i 'Aşık-ı sitem-mu'tAd
107. bir de gördüm ki Kapıda **ferhAd**
da'vete gelmiş eyleyip²² feryAd

²¹ h & ü: başKa

²² h: eylüyor

108. dedim ey kUh-ken-i 'abeś-ibrAm
edemem yArsız behište XırAm
109. vAz geç **allAh** için bu sevdAdan²³
fAriG ol bİ-netİce da'vAdan
110. meded ey kUh-ken meded gidemem
bende var derd-i lA-yu'ad gidemem
111. biri ez-cümle anda yArim yoK
Turamam bA'is-i KarArım yoK
112. seyr-i gül-şen xarAmdır ansız
baKılır mı o rÜya kim Ansız
113. yArdır mAye-i heves ey dost
yArdır bAdİ-i nefes ey dost
114. meger ixzAr ederseNiz yArı
seyr eder çeşmimiz o gül-zArı
115. gUş edip Kİl ü KAlimi **ferhAd**
dedi ey 'Aşık-ı sitem-mu'tAd
116. yAri etdiN o bezme AmAde
müteraKKıb saNa o dil-dAde
117. saNa yazık degil mi ey nAlAn
yAr ile cümbüş eylesin yArAn
118. sen bu vİrAn serAda eyle enİN
lAyık-ı xaK mı ey fiGAn-AyİN
119. bize şAyan degildir ey maxxUn
seni terk etme böyle zAr u zebUn
120. vericek yArdan Xaber **ferhAd**
başladı cümbüşe dil-i nA-şAd
121. dedi kim ey refİK-i bezm-i viSAl
kižb ile eyleme beni iGfAl
122. yAr Kanda o²⁴ Xak-dAn Kanda

²³ h: da'vAdan

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/2 Winter 2009*

- o hümA Kanda AşiyAn Kanda
 123. kižbe beNzer o²⁵ güft-gÜy-ı xasİb
 beni aldatma ey berİd-i edİb
 124. yoK yere baxs edip güzAf etme
 ToGruyu söyle baNa lAf etme
 125. gelmez ol yAr bezme²⁶ ser-keşdir
 gelse de xAlimiz müşevveşdir
 126. Sanma **şirİN** ile berAberdir
 yArim andan cefAda berterdir
 127. kUh-kenlikle faXr olunmaz aNa
 gAhice çarXı yıKdırırdı baNa
 128. yine bir Aferİne degmez idiN
 bir nigAh-ı xazİne degmez idiN
 129. el-xažer el-xažer kim ey **ferhAd**
 Sanma kendiN gibi beni ırGad
 130. yAr eger yoKsa ben helAk olurum
 Sanma cüz`İce derd-nAk olurum
 131. baNa Ah etdirirseNiz billah
 eylerim gül-sitAn-ı 'aşKı tebAh
 132. SakınıN Ah-ı şu'le-pAşımdan
 Xavf edin Xavf Kanlı yaşımdan
 133. ben siziN gibi mübtelA degilim
 suXre-i bezm-i ibtilA degilim
 134. mülk-i 'aşK içre pAdişAhım ben
 şehR-yAr-ı fiGAn-sipAhım ben
 135. beni eglence Sanma ey hem-rAh
 Karagöz şem'ası degildir Ah

²⁴ h: bu

²⁵ h: bu

²⁶ h & ü: ol bezme yAr

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
 and History of Turkish or Turkic
 Volume 4/2 Winter 2009*

136. işidip kUh-ken bu güftArı
aGladı iNledi edip zArı
137. dedi ey rAh-ı Gamda yoldaşım
mekteb-i 'aşKda sebaKdaşım
138. 'AşıkAnıN sözünde kižb olmaz
SadıkAnıN sözünde kižb olmaz
139. söyledimse dürUG Kahr olayım
mey-i şîrîn içinde zehr olayım
140. ermeyim **bîsutUna** dünyAda
KaSr-ı **şîrine** bulmayım cAde²⁷
141. yAr yoKsa tükür benim yüzüme
i'timAd etme bir daXi sözüme
142. eyleyip kUh-ken bu rütbe Kasem
baSdı '**izzet** reh-i viSAle Kadem
refAKat-kerden-i 'izzet
ba-ferhAd
be-rAh-ı gül-şen²⁸
143. etdiler iki yAr 'azm-i TarîK
Kılsın **allah** maZhar-ı tevfîK
144. gül-şeni eyledikce gAhî yAd
etdi bu naZm-ı dil-keşi inşAd
Tardiyye
eyleyip 'azm-i gül-sitAn gidelim
bûlbûl-AsA edip fiGAn gidelim
olup aGyArdan nihAn gidelim
bîsütUnu aşıp hemAn gidelim
yürü ey kUh-ken amAn gidelim

²⁷ b: çAre

²⁸ h & ü: refAKat-kerden-i 'Aşık ba-ferhAd be-rAh-ı gül-şen

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/2 Winter 2009*

'aceb ol meh-'ižAr anda mıdır
yine naXvetle AsmAnda mıdır
yoKsa bir kUşe-i nihAnda mıdır
daXi xALA o gül-sitAnda mıdır
yürü ey kUh-ken amAn gidelim
'azm-i dAr u diyAr-ı yAr edelim
KaT'-ı şeh-rAh-ı kUh-sAr edelim
gül-şen-i 'aşKda KarAr edelim
seyr-i gül-gonce-i bahAr edelim
yürü ey kUh-ken amAn gidelim
sAkin-i kUh-ı firKatim ey dost
bunca yıl yAre xasretim ey dost
Kalmadı Sabr u TAKatim ey dost
'Azim-i rAh-ı vuSlatım ey dost
yürü ey kUh-ken amAn gidelim
görünür gibi oldu KaSr-ı viSAl
edelim şevK u Gayreti²⁹ per ü bAl
uçalım bAmına xamAme mişAl
'**izzeti**N derd-i 'aşKı buldu kemAl
yürü ey kUh-ken amAn gidelim
145. naZmen ü neşren eyleyip efGAn
iki 'Aşık viSAle oldu revAn
146. biri **şirîn** deyip³⁰ çekerdi neVA
birisi dA`imA ederdi bukA
147. kUh-ken yAd ederdi kuh-sArı
'**izzet** eylerdi girye vü zArı
148. ta'ab-ı reh çoGaldı gitdikçe
zAd-ı Ah u fiGAn bitdikçe

²⁹ b: şevK-i Gayreti

³⁰ l & b: deyü

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/2 Winter 2009*

peydA-şuden-i çeşme-i zehr-Ab

149. oldu bir çeşme-sAr nev peydA
lUlesinden aKardı zehr ile mA

tArİX-i çeşme

150. Taşına çoK xurUf Kazmışlar
semt-i gül-zAr-ı 'aşKı yazmışlar
151. yazılan Suya oldular reh-yAb
mekr-i a'dA imiş meger kim o Ab

güm-sürAGİ-i işAn**der-TarİK-i gül-sitAn**

152. reh-i gül-şen TarİK-i diğer imiş
gidilen yol maXUf yerler imiş
153. iki kUh arasında mAr-sitAn
eN küçük xayye bir Kalın urGan
154. nehri gUyA cehennemİN deresi
bu imiş vAdİ-i GamİN deresi
155. Kaldı xayretde iki yAr-ı şefİK
çekilip gitdi aradan tevfiK
156. Xavf edip urdu tİşesin XAke
rUx-ı **ferhAd** çıKdı eflAke
157. Kaldı bİ-kes refİK-i Gam-xwArı
dedi ey xAlimi bilen bArİ
158. kUh-ken işte irtixAl etdi
beni bir Ateşe yaKıp gitdi
159. hicr-i dil-dAr u intiKAl-i refİK
bir Tarafdan Gam-ı TarİK-i muzİK
160. cAnıma minnet oldu genc-i firAK
bAri çekmez idim bu gUne meşAK
161. sUK-ı mixnet meger 'inAyet imiş
baNa bAzAr-ı derd rAxat imiş

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/2 Winter 2009*

162. zevK-ı genc-i firAkı bilmedim Ah
neme lAzım idi 'azîmet-i rAh
163. derdini söyleyip fiGAn etdi
eşkini seyl-veş revAn etdi
164. XaTar-ı rAh-ı 'aşK böylecedir
Ana 'azm eyleyen de öylecedir
165. 'AşıkıN cAnı istese bArAn
üstüne kUh-ı Kaf olur rîzAn
166. Kaldı vAdî-i Gamda bî-çAre
KorKusundan SıGındı bir GAre
iltiKAm-kerden-i ejdehA
be-'Aşık-ı bî-nevA
167. meger ol bir dehAn-ı ejder imiş
bu muSİbet daXi muKadder imiş
168. Kandadır 'AşıkıN yeri seyr et
ejder içre GaZanferi seyr et
169. mi'de-i ejder oldu zindAnı
Sanki çAh içre yUsuf-ı şAnî
170. nefes aldıKça xayye-i bed-bU
içeri dUd-ı Gam ederdi GulU
171. Kalbi KaTrAn ile Tolu KAzGan
veyl-i dUzaX³¹ Kalır yanında cinAn
172. aNa nisbetle zülmet-i şeb-i tAr
çeşm-i Xurşîd idi ya Subx-ı bahAr
173. KoKmuş işkenbe yaGlı barSaKlar
anı gerdUn bugün için SaKlar
174. gör neler olda 'Aşık-ı zAra
mixnet-i 'aşK gelmez inkAra
175. dem çekip ejdehA ile gAhî

³¹ b: dîl-i dUzaX

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/2 Winter 2009*

- çArXa peyveste eyledi Ahı
 176. ejder-i Ah olup şerAre-feşAn
 eyledi Kalb-i xayyeyi sUZAn
 177. sİne-i mAra eyledi te`şİr
 olmasın 'aşK elinde kimse esİR
 178. ejderiN gitdi 'aKlı başından
 döndü dİvAneye telAşından
 179. kimi gördüyse iltiKAm etdi
 nAsa Amed-şüdü xarAm itdi
 180. yaKdı yandırdı nAra eşçArı
 KupKuru etdi Ab u enhArı³²
 181. oldu murGAn kebAbı AteşiniN
 'alevinden zebAn-ı ser-keşiniN
 182. Zulm-ı bİ-xad edince ol bİdAd
 merxamet Kıldı 'arza rabb-ı 'ibAd
 183. Kıldı fermAn kerUbiyAna xudA
 ideler Ateşe Anı ilKA
 184. indi gökden selAsil ü AGLAl
 çekdiler Anı göge delv mişAl
 185. sıGmadı mülk-i 'aşKa heybet-i 'aşK
 sefer etdi semAya devlet-i 'aşK
axvAl-i 'izzet
der derUn-ı xayye-i pür-heybet
 186. gelelim xAl-i 'izzet-i zAre
 ölmeden Kabre girdi bİ-çAre
 187. gözü görmezdi rUy-ı dünyAyı
 XwAbda seyr ederdi 'ukbAyı
 188. revzeni ejderiN dehAnı idi
 perdesi Ateş-i zebAnı idi

³² ü: Ab-ı enhArı

resîden-i mAr be-kürre-i nAr

189. Kürre-i nAra yaKlaşıp ejder
içeri eyledi xarAret eSer
190. sAkin-i Kalb-i mAr olan bî-kes
ditrer idi mişAl-i perr-i meges

münAcAt-ı 'Aşık

191. gAh giryAn olup gehİ sUzAn
bu münAcAtı etdi vird-i zebAn
192. yA ilAhİ KuSUruma baKma
'aşK ile yandım Ateşe yaKma³³
193. her ne etdiyse ejdehA etdi
o da buldı belAsını gitdi
194. Xalkı rencide eylediyse de mAr
ara yerde benim ne cürmüm var
195. ben de oldum esîr o GaddAre
bulmamışdım XalASıma çAre
196. saNa şAyAn degildir ey mevla
beni AnıNla Ateşe ilKA
197. yA ilAhİ be-Sabr-ı ibrAhîm
gül-şen olsun baNa bu³⁴ nAr-ı caxîm
198. Kıl ricAmı be-xaKK-ı cedd-i resUl
der-i der-gAh-ı 'iżżetinde KabUl
199. ey xüDA-yı celîl hem çü Xalîl
beni gül-zAr-ı 'aşKa Kıl tenzîl
200. boynunu bükdü etdi Xatm-ı kelAm
sözünü girye ile Kıldı tamAm
201. müstecAb eyledi du'Asını **xaK**
sebebi Ah ü zArdır muTlaK

³³ h: bu beyit altıncı sıradadır.

³⁴ h: şu

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/2 Winter 2009*

XalAS-yAften-i 'izzet**ve****nüzUl be-gül-şen-i 'aşK³⁵**

202. ejdehAyı bıraKdılar nAra
yanmadan 'izzet indi gül-zAra
203. per-i cibrİle eyleyip taxmİl
vaxy-veş Kıldı **xAKK** anı tenzİl
204. XAke sürdü yüzün o bİ-vAye
secde Kıldı cenAb-ı mevlAya
205. Der-geh-i xaKda Kıldı maxv-ı vüCÜd
oldu Xak içre žerre-veş nA-bÜd
206. xamd edip Kıldı girye-i şAdı
yine eşk etdi Ana imdAdı
207. nice mixnet çekip o dİvAne
'aKlı olmuşdu ana bİ-gAne
208. gülecek yer gelirse aGlar idi
vaKt-ı şAdİde Kara baGlar idi
209. nice müddet kim oldu ser-be-zemİN
etmedi Xande Kıldı Ah u enİN
210. gözünü dikdi biN sene XAke
xayret el verdi çeşm-i eflAke
211. yedigi içdigi tegerg-i bela
Ahını örtünürdü gelse şita
212. dİdesinden aKardı nAr-ı müžAb
anı murGAn sanırdı menba'-ı Ab
213. murG-ı AlAmı Sayd eder idi gAh
dAm olup Xalka Xalka rişte-i Ah
214. feyž-i eşkiyle buldu feyž ü nemA

³⁵ h & ü: XalAS-yAften-i 'izzet ve nüzUl be-gül-şen-i muxabbet

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/2 Winter 2009*

- oldu her mUyu bir nihAl-i bela
 215. deheni AşiyAn-ı mUr oldu
 Kalbi behrAm-ı mAra gUr oldu
 216. dîdeler³⁶ semt-i XAke revzen idi
 aNa nisbetle baXtı rUşen idi
ZuhUr-ı pîr-i 'Aşık
 217. nA-gehAn geldi yanına bir pîr
 görmedi xayretinden Anı faKîr
 218. dil-nevAzAne verdi Ana selAm
 söyledi 'aşKa dA`ir iki kelAm
 219. ditreyip silkinip KıyAm etdi
 Sanki xaşra o gün XırAm etdi
sU`Al-kerden-i 'Aşık
ez-encümen-i gül-şen
 220. görücek çıkDı AşinA pîre
 gül-şeni Sordu ibtidA pîre
 221. dedi ey reh-nümA-yı bî-hUşAn
 gül-sitAn Kanda Kandadır yArAn
 222. meclis-i 'ayş u nUş xAzır mı
 anda yArim daXi misAfir mi
 223. goncem ol gül-sitAnda mı xAlA
 anda sAkin mi vAmıK u 'ažrA
 224. geçdi mi Sadra pîrimiz **mecnUn**
 nice tezyîn olundu bezm-i cünUn
 225. ser-be-ser gül-şeni su`Al etdi
 pîr ile Xayli Kİl ü KAl etdi
pAsuX-dAden-i pîr ez-xaKİKat-i gül-şen
 226. pîr-i rUşen-zamîr verdi cevAb
 dedi ey mübtelA-yı keşret-i XwAb

³⁶ h & ü: dîdesi

227. gördüğün gül-sitAn-ı rU`yAdur
belki rU`yA degil de XulyAdur
228. gitdi bülbül XazAn edip güller
gül-sitAnıN yerinde yeller eser
229. öyle biN gül-sitAn XazAn oldu
gAh ZAhir gehİ nihAn oldu
230. gördüğün gül nümAyış-i xaKdır
mežheb-i ehl-i XaK muxaKKAKdır
231. şem' ü pervAne şey`-i vAxiddir
bilmeyen bATıl u mu'Aniddir
- cevAb-dAden-i 'Aşık be-cenAb-ı pîr**
232. pîr edince bu gUne redd-i cevAb
aGlayıp 'izzet etdi böyle XiTAB
233. ey delîl-i reh-i xaKİKat-i xaK
vey sürAg-ı TarİK-i vaxdet-i xaK
234. ben o gül-zAr için neler çekdim
ne elemler ile keder çekdim
235. eylesem gördüğüm felAketi yAd
'Alemler dUd-ı Ah eder ber-bAd
- XamUş-şuden-i pîr**
- zî-ser-geştikî-i 'izzet-i faKîr³⁷**
236. pîr edince kelAm-ı 'izzeti gUş
çekilip cîb-i fikre oldu XamUş
237. bir zamAn baxr-ı xayrete Taldı
bÎ-kesiN xAline şaşıp Kaldı
- istifsAr-kerden-i pîr-i 'aşK**
- ez-ma'şUK-ı 'Aşık-ı xayret-semîr**
238. dedi kim dil-beriN 'aceb kimdir
böyle zAr olmaGa sebep kimdir

³⁷ l & b: "faKîr" yok

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/2 Winter 2009*

239. kimiN Aşüfte xAlisin söyle
seni kim etdi dil-XarAb öyle
240. söyle gül-zAr-ı 'aşK bülbülüsün
KanGı bAG-ı muxabbetiN gülüsün
pAsuX-dAden-i 'izzet
241. şefKat-i pîri gUş idüp '**izzet**
dedi ey mürşid-i reh-i vuSlat
242. 'aşK nAmında bir civAn sevdim
tenim içre miSAl-i cAn sevdim
243. n'olduGun bilmedim bu Ana Kadar
geçdi tîr-i cefAsı cAna Kadar
244. işidip Anı derd-nAk oldum
yüzünü görmeden helAk oldum
245. kerem et bildigiN ise söyle
niçin etdi 'aceb beni böyle
AGAh-kerden-i pîr ez-nAm-ı şerif
246. pîr edince cevAbına AGAz
ibtidA etdi bir mehîb AvAz
247. bang-i yA 'aşK ile Tolup dünyA
lerze-nAk oldu cism-i 'arz u semA
248. dedi kim derdine benim dermAn
Kıldı **allah** 'aşKı bende nihAn
249. benim ol pîr-i mevlevî-Ayîn
rUmda ismimiz **celAleddin**
250. 'aşKdan etmege seni AGAh
beni Kıldı sebep cenAb-ı ilAh
tefsîr-kerden-i pîr Ayet-i 'aşK-ra
251. diNle axvAl-i 'aşKı ey dervîş
etmesin žihni³⁸ Gayrı şey taXdîş

³⁸ b: žihnini

252. 'aşKdır bA'is-i vücUd-ı cihAn
'aşKdır ma'nevî bu kevn ü mekAn
253. 'aşKdır gonceyi eden XandAn
'aşKdır bülbülü eden nAlAn
254. 'aşKdır girye 'aşKdır xande
'aşKdır şAh 'aşKdır bende
255. arayan 'aşKı Ah ile bulsun
nArı dUd-ı siyAh ile bulsun
naSıxat-ı pîr
256. ey mürîdim hemAn Ah eyle
felekin rUyunu siyAh eyle
257. Ahdır bAdî-i necAt saNa
eşkdir bAde-i xayAt saNa
258. 'aşKdan Gayrı yara bilmem ben
Ahdan³⁹ Gayrı çAre bilmem ben
du'A-yı cenAb-ı xazret-i mevlAnA⁴⁰
259. Kıldı tekmiîl nuSxu **mevlAnA**
el açıp eyledi bu gUne du'A
260. dedi kim rAh-ı xaKKa yol bulasın
vASıl-ı menzil-i murAd olasın
261. eylesin 'aşKa XaK seni vASıl
olasın bezm-i vuSlata dAXil
262. xazret-i pîr edip du'Ayı tamAm
hU deyip eyledi semAya XırAm
263. Xane-KAh etdi beyt-i ma'mUru
Koydu bî-kes gidip o mehcUru
mütenaSSıx-şuden-i 'Aşık
ba-naSıxat-ı pîr

³⁹ ü: 'aşKdan

⁴⁰ h & ü: du'A-yı cenAb-ı mevlAnA

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/2 Winter 2009*

264. nuTK-ı pîr eyleyip derUna eSer
biN sene dAXi anda Ah eyler

265. Ah edip TAli'-i siyAhından
Ahlar Ah ederdi Ahından

266. Ah ile Toldu Kubbe-i gerdUn
eyledi levn-i çarXı Ateş-gUn

267. dAGlar hA elifdi mUy-ı siyAh
Sanki olmuş idi ser-A-pA Ah

268. Ah ile ditredirdi dünyAyı
belki lerzAn ederdi 'uKbAyı

ZuhUr-ı 'aşK ve Sıfat-i U

269. Ahdan oldu rU-nümA bir nUr
Sanki pervAne-i şu'A'ı⁴¹ budur

270. mAh-tAbAn yanında cerrArı
olsa lAYıK güneş Kadex-kArı

271. nUr AmmA ki mAye-i dUzaX
ibtidAsı nihAye-i dUzaX

272. nUr AmmA ki GıbTa-ı nîrAn
Ateşinden cinAn olur sUZAn⁴²

273. nUr AmmA ki şu'le-i vaxdet
meş'al-i reh-neverd-i GaybUbet⁴³

274. meger ol nUr imiş xaKİKAt-i 'aşK
anda mestUr imiş xaKİKAt-i 'aşK

residen-i 'izzet be-vuSlat

275. 'izzeti nUr edince isti'Ab
vuSlat-ı 'aşKa oldu fırSat-yAb

276. iltihAb etdi Ateş-i vuSlat

⁴¹ l: şu'A'

⁴² h & ü: 271 ile 272 ters sıralanmış.

⁴³ l & b: 'aybUbet

Turkish Studies

- muxtereK oldu xasret ü firKat
 277.nAr-1 'aşK etdi cümlesin maxrUK
 ber-Taraf oldu 'Aşık u ma'şUK
 278.nAr-1 'aşKide yaKdı nUr-1 XUdA
 Kaldı bAKİ Kadîm olan mevla
XAtime ve medîxa-ı xazret-i pîr
 279. erdi pAyAna KıSSa-1 gül-şen
 gül-şen ammA içinde var külXan
 280. Ahlardır o bAGa tAze fidAn
 Ateşin Tarxı Safxa-1 sUZAn
 281. xamdulillah ki bende-i pîrüm
 maTbaX-1 feyż-i XaKda⁴⁴ dil-sîrüm
 282. 'aşKı ben mevlevîden öğrendim
 süXanı meşnevîden öğrendim
 283. meşnevî kim rümUZ-1 Kur`Andır
 da'vi-i 'AşıkAna bürhAndır
 284. anı naZm etdi xazret-i xünkAr
 bileler Kadrini siGAR u kibAr
 285. kimde var ise 'aşKdan mAye
 eylesin intisAb mollAya
 286. kime Ayİne Tutsa **mevlAnA**
 TUTİ-i 'aşK eder anı gUyA
 287. baNa ta'lim-i 'aşK eden oldur
 Ateşin naZmı meşK iden oldur
 288. noKTayım ben kitAb mollAdır
 žerreyim AfitAb mollAdır
 289. hünerim de sözüm de pîriNdir
 ben de pîriN özüm de pîriNdir
 290. nefes-i vA-pesînim ey mevla

⁴⁴ l & b: himmetinde

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
 and History of Turkish or Turkic
 Volume 4/2 Winter 2009*

ola žikr-i şerîf-i mevlAnA

tArİX-i manZUme

li-nAZımihi mexemmed 'izzet efendi⁴⁵

[fA'ilAtün / fA'ilAtün / fA'ilün]

- 1.yAd-gAr etdim bu nev-manZUmeyi
xaşra dek 'uşşAKa olsun xasb-i xAl
- 2.kişver-i fikrimde bir gül-şen görüp
oldu XAmem 'andelib-i Xoş-maKAl
- 3.gül-şen ammA kim anın her naXlını
Kıldı İrvA dide-i deryA-miśAl
- 4.himmet-i **mollA celAledîn** ile
xüsn-i SÜret virdi rabb-ı žU'l-celAl
- 5.oldu tArİXim dıraXt-ı mîve-dAr
dikdi '**izzet** gül-şen-i 'aşKa nihAl

[1227]

⁴⁵ h: tArİX-i manZUme li-nAZımihi'l-faKİR; ü:
tArİX-i manZUme li-nAZımihi mexemmed 'izzet

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
and History of Turkish or Turkic
Volume 4/2 Winter 2009*

bülbül-i mevzUn-nevA-yı gül-sitAn-ı
 belAGat keçeci-zAde mexemmed 'izzet efendi merxUmuN
 zAde-i Tab'-ı cihAn-pesendleri olup gül-şen-i 'aşK
 nAmıyla müsemmA bulunan işbu manZUme-i laTifleri
 sAye-i seniyye-i xazret-i şAhAnede biN iki yüz
 altmış beş senesi faSl-ı rebi'inde litografya
 dest-gAhında Tab' u temşil olunmuşdur.

taxrîrAt-ı Xariciyye hulefAsından eşref
 begin Tab'ına söylediği tArİXdır

baSılıp gül-şen-i 'aşK ehline dem-sAz
 oldu

[1265]⁴⁶

⁴⁶ b: bülbül-i mevzUn-nevA-yı gül-sitAn-ı
 belAGat keçeci-zAde mexemmed 'izzet efendi merxUmuN
 zAde-i Tab'-ı cihAn-pesendleri olup gül-şen-i 'aşK
 nAmıyla müsemmA bulunan işbu manZUme-i laTifleri
 sAye-i seniyye-i xazret-i şAhAnede biN iki yüz
 ToKsan üç senesi cemAziülAXirin on beşinde süleymAn
 efendi maTba'asında Tab' u temşil olunmuşdur.

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature
 and History of Turkish or Turkic
 Volume 4/2 Winter 2009*